

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.05.2020, sen. zn. 29 NSČR 105/2018, ECLI:CZ:NS:2020:29.NSČR.105.2018.1

Číslo: 9/2021

Právní věta: „Zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu unijního práva představovaného článkem 2 písm. e/ a f/ nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo článkem 2 body 7) a 8) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 nelze ztotožnit s okamžikem zahájení insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona, ani s okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona). Nevydá-li insolvenční soud v době od zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku, žádné jiné (dřívější) rozhodnutí zahrnující zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem, a jmenování správce podstaty uvedeného v příloze C nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo insolvenčního správce uvedeného v příloze B nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, rozumí se „okamžikem zahájení řízení“ ve smyslu obou těchto nařízení pro poměry upravené insolvenčním zákonem okamžikem zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.07.2020

Spisová značka: 29 NSCR 105/2018

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvenční řízení, Rozhodnutí o úpadku

Předpisy: čl. 2 Nařízení () č. 1346/2000

čl. 2 Nařízení () č. 848/2015

čl. 84 Nařízení () č. 848/2015

§ 101 IZ

§ 430 IZ

§ 97 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání věřitele č. 44 proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2017.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 14. 7. 2017 Krajský soud v Plzni (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Odmítl přihlášku pohledávky P-50 věřitele č. 44 (W. P. S. GmbH) ve výši 1 811 552 Kč (bod I. výroku).

[2] Určil, že právní mocí rozhodnutí končí účast věřitele č. 44 v insolvenčním řízení (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud vyšel z toho, že:

[1] Usnesením ze dne 2. 3. 2017 zjistil úpadek dlužníka (B. F. L. s. r. o.) a věřitele, kteří tak dosud neučinili, vyzval, aby pohledávky přihlásili do 2 měsíců ode dne zveřejnění rozhodnutí o úpadku (v insolvenčním rejstříku) s poučením, že k opožděně podaným přihláškám insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují.

[2] Věřitele č. 44 vyrozuměl o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku a zaslal mu i výzvu k podání přihlášek pohledávek se stanovením lhůt a sankcí za jejich nedodržení ve smyslu článku 40 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, ze dne 29. 5. 2000, o úpadkovém řízení, jehož česká verze byla uveřejněna ve Zvláštním vydání úředního věstníku EU (Kapitola 19, Svazek 01, s. 191-208) dne 20. 8. 2004, a ve smyslu ustanovení § 430 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

[3] Vyrozumění i výzva byly doručeny věřiteli č. 44 dne 15. 3. 2017, takže posledním dnem lhůty k přihlášení jeho pohledávky byl 15. 5. 2017.

[4] Přihlášku pohledávky doručil věřitel č. 44 insolvenčnímu soudu (až) 21. 6. 2017, a tedy opožděně.

3. Proto insolvenční soud - odkazuje na ustanovení § 173 odst. 1 a 4 a § 185 insolvenčního zákona - předmětnou přihlášku odmítl.

4. K odvolání věřitele č. 44 Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 15. 12. 2017 potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

5. Odvolací soud - vycházejí z ustanovení § 71 odst. 1, § 136 odst. 2 písm. d/, § 138, § 139, § 173 odst. 1 a 4, § 185 a § 430 insolvenčního zákona - dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k následujícím závěrům:

6. Pro známé věřitele dlužníka, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, platí ohledně doručování rozhodnutí o úpadku [obdobně jako pro „vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení“ (správně „vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení“)] zvláštní úprava obsažená v § 430 insolvenčního zákona. Důraz na to, že takové věřitele musí insolvenční soud vyrozumět o zahájení insolvenčního řízení a o rozhodnutí o úpadku zvláštním doručením a že jim musí doručit zvláště i výzvu k podávání přihlášek, klade i judikatura Nejvyššího soudu, konkrétně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2008, sen. zn. [29 NSČR 4/2008](#), uveřejněné pod číslem 25/2009 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 25/2009“) [které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu].

7. Z insolvenčního spisu odvolací soud zjistil, že v insolvenčním návrhu (doručeném insolvenčnímu soudu 7. 11. 2016) označil dlužník i závazek (dluh) vůči odvolateli. Po rozhodnutí o úpadku (z 2. 3. 2017), jež obsahovalo i výzvu podle ustanovení § 136 odst. 2 písm. d/ insolvenčního zákona, zaslal insolvenční soud odvolateli (jenž sídlí v Německu) příslušné vyrozumění dne 13. 3. 2017, tedy 11 dnů

po zveřejnění rozhodnutí o úpadku (vyrozumění bylo doručeno 15. 3. 2017). Přihlášku pohledávky doručil odvolatel insolvenčnímu soudu 21. 6. 2017.

8. Z výše uvedených zjištění vyplývá, že lhůta 2 měsíců pro podání přihlášky pohledávky začala běžet 3. 3. 2017 a skončila 3. 5. 2017. Odvolateli (však) lhůta pro podání přihlášky začala běžet teprve ode dne, kdy mu byla doručena výzva k podání přihlášky zvláště, a skončila (proto) 15. 5. 2017. Odvolatel přihlásil pohledávku až 21. 6. 2017, a tedy opožděně.

9. K odvolacím námitkám odvolací soud uvádí, že skutečnost, že výzva k podání přihlášky byla doručena odvolateli až 15. 3. 2017, tedy s prodlením 13 dnů, zohlednil insolvenční soud právě tím, že konec lhůty určil až na 15. 5. 2017. V tom, že odvolatel sídlí v N., důvod pro stanovení odlišné přihlašovací lhůty nespočívá.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

10. Věřitel č. 44 podal proti usnesení odvolacího soudu dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky „řádnosti vyrozumění“ známých zahraničních věřitelů dlužníka dle § 430 odst. 1 insolvenčního zákona.

11. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí změnil v tom duchu, že přihláška jeho pohledávky se neodmítá.

12. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel namítá, že jako známý zahraniční věřitel dlužníka nebyl řádně vyzván k podání přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení dlužníka (v čemž současně spatřuje vadu řízení, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci), takže u něj nemohlo dojít k propadnutí přihlašovací lhůty. Odmítnutím přihlášky byl (tedy) nespravedlivě poškozen (v rozporu se základními zásadami insolvenčního řízení, zejména se zásadou vyjádřenou v § 5 písm. a/ insolvenčního zákona).

13. Důvod, pro který má za to, že nebyl řádně vyzván k podání přihlášky pohledávky, spatřuje dovolatel v tom, že jako známý věřitel ve smyslu ustanovení § 430 odst. 1 insolvenčního zákona měl být o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku vyrozuměn „neprodleně“, dovolává se potud dikce ustanovení § 430 odst. 1 insolvenčního zákona a článku 54 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, ze dne 20. 5. 2015, o insolvenčním řízení. K vymezení termínu „neprodleně“ pak dovolatel příkladmo poukazuje na dikci § 100a, § 128 a § 368e insolvenčního zákona. Dále dovolatel uvádí, že v souladu s článkem 2 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 se „okamžikem zahájení řízení“ rozumí okamžik, kdy rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení nabývá účinnosti, bez ohledu na to, zda se jedná o konečné rozhodnutí, či nikoli. Rozhodnutí o zahájení řízení nabývá účinnosti okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku (§ 89 odst. 1 insolvenčního zákona), k čemuž v dané věci došlo 8. listopadu 2016.

14. Rozhodnutí o úpadku bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 2. 3. 2017 a od tohoto dne začala běžet lhůta, ve které je soud povinen neprodleně vyrozumět známého zahraničního věřitele. Vzhledem k obvyklé délce této lhůty, která je v insolvenčním zákoně stanovena do konce nejbližšího následujícího pracovního dne a u některých ustanovení nejpozději do 7 dnů, má dovolatel za to, že nebyl splněn časový aspekt tohoto vyrozumění a že nebyl o povinnosti podat přihlášku pohledávky v uvedené lhůtě vyrozuměn způsobem vyžadovaným insolvenčním zákonem i nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848. Přitom bylo prokázáno, že insolvenční soud zaslal věřiteli

příslušné vyrozumění 13. 3. 2017, tedy 11 dnů po zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku (doručeno bylo 15. 3. 2017, tedy 13 dnů po zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku). Doručení vyrozumění neproběhlo řádně, tedy neprodleně, a tato skutečnost je příčinou nespravedlivého poškození dovolatele postupem soudu v předmětném insolvenčním řízení. Na uvedeném (rozuměj nikoli neprodleném vyrozumění) ničeho nemění ani to, že dovolatel byl i tak seznámen s probíhajícím insolvenčním řízením.

15. Dovolatel se z výše popsaných příčin domnívá, že jej insolvenční soud nevyzval k podání přihlášky řádně a včas. V důsledku značně komplikované přípravy podkladů a nutnosti komunikovat s českým advokátem nebylo možné kvůli opožděně sdělené výzvě podat k soudu přihlášku pohledávky v řádné lhůtě ani ve speciální lhůtě dané výzvou k podávání přihlášek pohledávek. Kdyby jej soud vyzval řádně (především jde o „časový aspekt vyrozumění“), měl by dovolatel dostatek času pro přípravu přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení. Odtud dovolatel dovozuje, že mu dosud nezačala běžet propadná přihlašovací lhůta.

16. Odvolacímu soudu vytýká dovolatel i to, že nezohlednil (nevypořádal) jeho odvolací argumentaci k tomu, že nebyl vyrozuměn „neprodleně“, a tedy řádně, dovolává se (k tomu, že jde o vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci) rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2007, sp. zn. [28 Cdo 1336/2006](#).

III.

Přípustnost dovolání

17. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává (s přihlédnutím k době vydání dovoláním napadeného rozhodnutí) z bodu 2. článku II části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

18. Dovolání, které nesměruje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním předestřené právní otázky [výkladu článků 2 odst. 8 a 54 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] jde o věc dovolacím soudem neřešenou.

IV.

Důvodnost dovolání

19. Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval nejprve tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

20. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

21. Pro právní posouzení věci jsou rozhodné následující skutečnosti (z nichž vyšly soudy v této věci a jež se jako obsah insolvenčního spisu promítají i v insolvenčním rejstříku):

[1] Dlužníkem podaný insolvenční návrh došel věcně příslušnému insolvenčnímu soudu 7. 11. 2016 (A-1).

[2] Insolvenční soud zveřejnil insolvenční návrh v insolvenčním rejstříku 8. 11. 2016 v 8.30

hodin (A-1).

[3] Vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka (ze dne 8. 11. 2016), zveřejnil insolvenční soud v insolvenčním rejstříku rovněž 8. 11. 2016 v 8.30 hodin (A-2).

[4] Usnesením z 2. 3. 2017, které zveřejnil v insolvenčním rejstříku 2. 3. 2017 v 11.58 hodin (A-13), insolvenční soud (mimo jiné):

- Zjistil úpadek dlužníka (bod I. výroku).
- Insolvenčním správcem dlužníka ustanovil AP insolvence, v. o. s. (bod II. výroku).
- Prohlásil konkurs na majetek dlužníka (bod III. výroku) s tím, že konkurs bude projednáván jako nepatrný (bod IV. výroku).
- Oznamoval, že účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku (bod V. výroku).
- Vyzval věřitele, kteří tak dosud neučinili, aby pohledávky přihlásili do 2 měsíců ode dne zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku, s poučením, že k opožděně podaným přihláškám insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Tamtéž současně uvedl, že známé zahraniční věřitele, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, vyzve insolvenční soud nebo insolvenční správce neprodleně o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku. Současně jim insolvenční soud nebo insolvenční správce zašle výzvu k podávání přihlášek pohledávek se stanovením lhůt a sankcí za jejich nedodržení, jakož i subjekt, u kterého se přihlašují (bod VI. výroku).

[5] Výzvu k podávání přihlášek pohledávek známými věřiteli (ve smyslu § 430 odst. 1 insolvenčního zákona) zveřejnil insolvenční soud v insolvenčním rejstříku 2. 3. 2017 v 12.11 hodin (A-14).

[6] Vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, rozhodnutí o úpadku a výzvu k podávání přihlášek pohledávek známými věřiteli doručil insolvenční soud dovolateli zvláště dne 15. 3. 2017.

22. 1/ K použitelnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 v této věci.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu k otázce, zda nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 je v této věci použitelné, jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, předmětného nařízení a nařízení Rady (ES) č. 1346/2000:

§ 97 (insolvenčního zákona)

(1) Insolvenční řízení lze zahájit jen na návrh; zahajuje se dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu.

(...)

§ 101 (insolvenčního zákona) Oznámení o zahájení insolvenčního řízení

(1) Zahájení insolvenčního řízení oznámí insolvenční soud vyhláškou, kterou zveřejní nejpozději do 2 hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh. Jestliže insolvenční návrh dojde insolvenčnímu soudu v době, kdy do skončení úředních hodin insolvenčního soudu zbývají méně než 2 hodiny, nebo ve dnech pracovního klidu, zveřejní insolvenční soud tuto vyhlášku nejpozději do 2 hodin po zahájení úředních hodin nejbližšího pracovního dne insolvenčního soudu. Vyhláška obsahuje

- a/ označení insolvenčního soudu, který ji vydal,
- b/ označení insolvenčního navrhovatele,
- c/ označení dlužníka,
- d/ údaj o okamžiku jejího zveřejnění v insolvenčním rejstříku,
- e/ jméno a příjmení osoby, která ji vydala,
- f/ den vydání.

(2) Vyhláška podle odstavce 1 se doručuje účastníkům insolvenčního řízení; odvolání proti ní není přípustné.

Článek 84 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] Časová působnost

1. Ustanovení tohoto nařízení se vztahují pouze na insolvenční řízení zahájená nejdříve 26. 6. 2017. Jednání dlužníka učiněná přede dnem použitelnosti tohoto nařízení se i nadále řídí právem, které se na ně vztahovalo v době, kdy byla učiněna.

2. Bez ohledu na článek 91 tohoto nařízení se nařízení (ES) č. 1346/2000 nadále použije na insolvenční řízení, která spadají do oblasti působnosti uvedeného nařízení a která byla zahájena před 26. červnem 2017.

Článek 91 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] Zrušení

Nařízení (ES) č. 1346/2000 se zrušuje.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze D tohoto nařízení.

Článek 92 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Použije se ode dne 26. 6. 2017, s výjimkou:

- a/ článku 86, který se použije ode dne 26. 6. 2016;
- b/ čl. 24 odst. 1, který se použije ode dne 26. 6. 2018, a
- c/ článku 25, který se použije ode dne 26. 6. 2019.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

Článek 43 [nařízení (ES) č. 1346/2000] Časová působnost

Ustanovení tohoto nařízení se vztahují pouze na úpadková řízení zahájená po vstupu tohoto nařízení v platnost. Úkony dlužníka učiněné před vstupem tohoto nařízení v platnost se i nadále řídí právem, které se na ně vztahovalo v době, kdy byly učiněny.

23. Ustanovení § 97 odst. 1 insolvenčního zákona v citované podobě (pro věc rozhodné) platilo již v době, kdy insolvenčnímu soudu došel insolvenční návrh v této věci, a později nedoznalo změn. Ustanovení § 101 insolvenčního zákona v citovaném (rozhodném) znění platilo v době, kdy insolvenční soud vydal vyhlášku, kterou oznámil zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka. Článek 43 nařízení (ES) č. 1346/2000 v citované podobě (pro věc rozhodné) platil v době zrušení tohoto nařízení. Články nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 jsou citovány v aktuálním znění.

24. Z výše shrnutých skutkových reálií dané věci plyne, že ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona je dnem zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka 7. 11. 2016. Dovolatel správně nepokládá tento den za den zahájení řízení ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, maje za to (srov. reprodukci dovolání v odstavci [13]), že „okamžikem zahájení řízení“ ve smyslu tohoto nařízení byl okamžik zveřejnění „rozhodnutí o zahájení řízení“ v insolvenčním rejstříku, k čemuž podle jeho mínění mělo dojít 8. 11. 2016 (kdy insolvenční soud zveřejnil v insolvenčním rejstříku vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení). I při takto pojaté (dovolatel prosazované) argumentaci je výklad unijního práva v dovolání chybný. Jak se totiž podává z článku 84 (ve spojení s články 91 a 92) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, ustanovení tohoto nařízení se vztahují pouze na insolvenční řízení zahájená nejdříve 26. 6. 2017. U insolvenčního řízení, které by bylo zahájeno (ve smyslu unijního práva) 8. 11. 2016, by tedy argumentace článku 2 a 54 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 byla bez dalšího právně bezcenná.

25. K „okamžiku zahájení řízení“ ve smyslu unijního práva.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu k „okamžiku zahájení řízení“ ve smyslu unijního práva jsou rozhodná následující ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848:

Článek 2 [nařízení (ES) č. 1346/2000] Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

(...)

e/ „rozhodnutím“ ve vztahu k zahájení úpadkového řízení nebo jmenování správce podstaty rozhodnutí kteréhokoli soudu příslušného takové řízení zahájit nebo jmenovat správce podstaty;

f/ „okamžikem zahájení řízení“ okamžik, kdy rozhodnutí o zahájení řízení nabývá účinku, bez ohledu na to, zda se jedná o konečné rozhodnutí či nikoli;

(...)

Článek 2 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

(...)

7) „rozhodnutím o zahájení insolvenčního řízení“ mimo jiné

i) rozhodnutí soudu o zahájení insolvenčního řízení nebo o potvrzení zahájení takového řízení a

ii) rozhodnutí soudu o jmenování insolvenčního správce;

8) „okamžikem zahájení řízení“ okamžik, kdy rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení nabývá účinnosti, bez ohledu na to, zda se jedná o konečné rozhodnutí či nikoli;

(...)

26. Článek 2 nařízení (ES) č. 1346/2000 v citované podobě (pro věc rozhodné) platil v době zrušení tohoto nařízení. Článek 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 je citován v aktuálním znění.

27. Dovolatel se mýlí i v posouzení okamžiku zahájení insolvenčního řízení ve smyslu unijního práva. Již v usnesení ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. [29 Odo 164/2006](#), uveřejněném pod číslem 87/2008 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 87/2008“) shrnul Nejvyšší soud ustálenou judikaturu (*acte éclairée*) Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) k vymezení pojmu „zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu nařízení (ES) č. 1346/2000, podle které článek 16 odst. 1 první pododstavec nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že za rozhodnutí o zahájení úpadkového řízení ve smyslu tohoto ustanovení se považuje rozhodnutí vydané soudem členského státu, ke kterému byl za tímto účelem podán návrh na zahájení řízení uvedeného v příloze A téhož nařízení, vycházející z úpadku dlužníka, jestliže toto rozhodnutí zahrnuje zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem, a jmenování správce podstaty uvedeného v příloze C daného nařízení. Toto zbavení práva nakládat s majetkem znamená, že dlužník pozbude oprávnění vykonávat správu svého majetku (případ [C-341/04 Eurofood IFSC Ltd.](#) [2006], Sbírka rozhodnutí, 03813, odstavec 58).

28. [R 87/2008](#) se týkalo vztahu unijní úpravy k zákonu č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, na tam formulované závěry však Nejvyšší soud navázal i v poměrech upravených insolvenčním zákonem. V usnesení ze dne 29. 6. 2017, sen. zn. [29 NSČR 16/2015](#), odmítl Nejvyšší soud na stejném judikatorním základě jako nepřesnou úvahu soudů nižších stupňů, které spojení „zahájení úpadkového řízení“ ve smyslu nařízení (ES) č. 1346/2000 vykládaly v kontextu českého procesního práva jako den zahájení insolvenčního řízení, tedy jako den, kdy insolvenčnímu soudu došel insolvenční návrh (§ 97 odst. 1 část věty za středníkem insolvenčního zákona). V usnesení ze dne 29. 6. 2017, sen. zn. [29 NSČR 60/2015](#), Nejvyšší soud shrnul, že „zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu nařízení (ES) č. 1346/2000 nelze ztotožnit s okamžikem zahájení insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona, ani s okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona), s tím, že omezení plynoucí dlužníku od tohoto okamžiku co do nakládání s majetkem z ustanovení § 111 insolvenčního zákona nemají povahu těch, s nimiž spojuje okamžik zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu tohoto nařízení o úpadkovém řízení judikatura SDEU (srov. opět rozsudek ve věci Eurofood, jak je citován v předchozím odstavci). V usnesení ze dne 20. 12. 2018, sen. zn. [29 NSČR 205/2016](#), pak Nejvyšší soud v situaci, kdy mezi vydáním vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, a rozhodnutím o úpadku dlužníka (s nímž insolvenční soud nespojil rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka) nebylo vydáno žádné jiné rozhodnutí zahrnující zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem, a jmenování správce podstaty uvedeného v příloze C nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, označil za „rozhodnutí o zahájení (úpadkového) řízení“ ve smyslu tohoto nařízení

rozhodnutí, jímž insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka.

29. Budiž dodáno, že týž závěr [že „zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu unijního práva nelze ztotožnit s okamžikem zahájení insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona, ani s okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona)], by platil i při výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848. I podle srovnávací tabulky obsažené v příloze D tohoto nařízení je (totiž) článek 2 písm. e) a f) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 srovnatelný s článkem 2 body 7) a 8) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 [srov. i článek 91 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848].

30. Nejvyšší soud tudíž shrnuje, že „zahájení insolvenčního (úpadkového) řízení“ ve smyslu unijního práva představovaného článkem 2 písm. e) a f) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo článkem 2 body 7) a 8) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 nelze ztotožnit s okamžikem zahájení insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona, ani s okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona). Nevydá-li insolvenční soud v době od zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku, žádné jiné (dřívější) rozhodnutí zahrnující zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem, a jmenování správce podstaty uvedeného v příloze C nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo insolvenčního správce uvedeného v příloze B nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, rozumí se „okamžikem zahájení řízení“ ve smyslu obou těchto nařízení pro poměry upravené insolvenčním zákonem okamžik zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku.

31. K přihlašovací lhůtě u „známého věřitele“.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu k přihlašovací lhůtě u „známého věřitele“ jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848:

§ 430 (insolvenčního zákona)

Známí věřitelé

(1) Známé věřitele dlužníka, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v některém z členských států Evropské unie s výjimkou Dánska, vyrozumí insolvenční soud neprodleně o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku.

(2) Povinnost vyrozumět známé věřitele podle odstavce 1 splní insolvenční soud tím, že jim zvlášť doručí rozhodnutí, kterým se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, a rozhodnutí o úpadku nebo jeho zkrácené znění.

(3) Známým věřitelům podle odstavce 1 insolvenční soud zvlášť doručí i výzvu k podávání přihlášek pohledávek.

Článek 40 [nařízení Rady (ES) č. 1346/2000] Povinnost informovat věřitele

1. Jakmile je v některém členském státě zahájeno úpadkové řízení, příslušný soud tohoto státu nebo jmenovaný správce podstaty neprodleně informují známé věřitele, kteří mají své obvyklé místo pobytu, bydliště nebo sídlo v jiných členských státech.

(...)

Článek 54 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] Povinnost informovat věřitele

1. Jakmile je v některém členském státě zahájeno insolvenční řízení, příslušný soud tohoto státu nebo insolvenční správce jmenovaný tímto soudem neprodleně vyrozumí známé zahraniční věřitele.

(...)

32. Ustanovení § 430 insolvenčního zákona v citované podobě (pro věc rozhodné) platilo jak v době, kdy insolvenčnímu soudu došel insolvenční návrh, tak v době, kdy insolvenční soud dovolatele vyrozuměl o zahájení insolvenčního řízení (15. 5. 2017). Článek 40 nařízení (ES) č. 1346/2000 v citované podobě (pro věc rozhodné) platil v době zrušení tohoto nařízení. Článek 54 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 je citován v aktuálním znění.

33. Jakkoli se dovolatel mýlil v použitelnosti článku 54 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848, s přihlédnutím k tomu, že jde o úpravu srovnatelnou s článkem 40 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 [srov. opět i srovnávací tabulku obsaženou v příloze D nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848] a že předmětem výkladu je i § 430 insolvenčního zákona, zbývá vypořádat se s námitkou dovolatele, že kdyby jej soud vyzval řádně (ve smyslu „včas“ ve vazbě na výraz „neprodleně“), měl by dovolatel dostatek času pro přípravu přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení.

34. Již v odvolacím soudem přiléhavě zmíněném R 25/2009 Nejvyšší soud vyložil ustanovení § 430 insolvenčního zákona [ve vazbě na článek 40 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000] v tom smyslu, že známému věřiteli ve smyslu onoho ustanovení začíná běžet lhůta k podání přihlášky až ode dne, kdy mu výzva k podávání přihlášek bude doručena (v souladu s ustanovením § 74 odst. 2 insolvenčního zákona) zvlášť; z tohoto závěru pak Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi ustáleně vychází (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sen. zn. [29 NSČR 13/2010](#), uveřejněné pod číslem 138/2012 Sb. rozh. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 9. 2016, sen. zn. [29 NSČR 111/2014](#), uveřejněné pod číslem 31/2018 Sb. rozh. obč.). Dovolatel nepochybně, že soudy nižších stupňů tyto závěry respektovaly, tedy že začátek běhu propadné přihlašovací lhůty určené věřitelům v rozhodnutí o úpadku dlužníka v délce 2 měsíců ode dne zveřejnění tohoto rozhodnutí v insolvenčním rejstříku v jeho případě odvíjely až ode dne, kdy mu byla zvlášť doručena (s vyrozuměním o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku) výzva k podání přihlášky pohledávky a nečiní sporným ani to, že předmětné dokumenty obdržel 15. 3. 2017 a že do 15. 5. 2017 pohledávku nepřihlásil (učinil tak až 21. 6. 2017). Dovolací argumentace ve prospěch závěru, že kdyby insolvenční soud vyrozuměl dovolatele o zahájení insolvenčního řízení „neprodleně“ (s níž je spojena i argumentace, podle níž o „neprodlené“ vyrozumění v dané věci nešlo), by ovšem dávala smysl jen tehdy, kdyby okamžik „zahájení úpadkového řízení“ ve smyslu článku 40 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 předcházel okamžiku zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku. Jinak řečeno, taková argumentace by dávala smysl [vzhledem k tomu, že ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 insolvenčního zákona jsou věřitelé dlužníka (bez dalšího) oprávněni uplatnit v insolvenčním řízení své pohledávky přihláškou od „zahájení insolvenčního řízení“], jen kdyby bylo možné vyložit slovní spojení „zahájení insolvenčního řízení“ v tom duchu, jak je chápe české insolvenční právo (mimo rámec unijních pravidel). Takový postup je ovšem (jak vysvětleno výše v odstavcích [25] až [30]) při výkladu nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 vyloučen.

35. Není-li „zahájením řízení“ ve smyslu článku 2 písm. e) a f) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 okamžik zahájení insolvenčního řízení ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 části věty za středníkem insolvenčního zákona, ani okamžik zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona), a nevydal-li insolvenční soud v

této věci v době od zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku, žádné jiné (dřívější) rozhodnutí zahrnující zbavení dlužníka práva nakládat se svým majetkem, a jmenování správce podstaty uvedeného v příloze C nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, pak ve smyslu tohoto nařízení bylo řízení v této věci „zahájeno“ okamžikem zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku, tedy 2. 3. 2017 v 11.58 hodin. Odtud je zjevné, že i kdyby předmětné rozhodnutí o úpadku bylo dovolateli doručeno zvlášť [coby známému věřiteli ve smyslu článku 40 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 a ustanovení § 430 insolvenčního zákona] ještě téhož dne (2. 3. 2017), nemělo by to pro něj žádný příznivější následek co do délky lhůty k přihlášení jeho pohledávky do insolvenčního řízení (byly by to stále jen 2 měsíce). Tento závěr přitom platí (lze jej přijmout) bez ohledu na to, zda vyrozumění realizované 15. 3. 2017 bylo v poměru ke 2. 3. 2017 [tj. k okamžiku zahájení řízení ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1346/2000] vyrozuměním „neprodleným“. Dovolání tak ani v tomto ohledu není důvodné.

36. Jiný úsudek neplyne ani z dikce § 430 insolvenčního zákona. Z toho, jakým způsobem („jak“) plní (má plnit) insolvenční soud povinnost vyrozumět „známé věřitele“ [tím, že jim podle ustanovení § 430 odst. 2 insolvenčního zákona zvlášť doručí rozhodnutí, kterým se oznamuje zahájení insolvenčního řízení (vyhlášku dle § 101 insolvenčního zákona), a rozhodnutí o úpadku nebo jeho zkrácené znění], neplyne „kdy“ se tak má stát. Požadavek „neprodleného“ vyrozumění „známých věřitelů“ o „zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku“ (formulovaný v § 430 odst. 1 insolvenčního zákona) navazuje (vychází) co do slovního spojení „zahájení insolvenčního řízení“ z významu, který tomuto pojmu přisuzuje unijní právo. To potvrzuje i na obsah důvodové zprávy k vládnímu návrhu insolvenčního zákona (vládní návrh insolvenčního zákona projednávala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 4. volebním období 2002 - 2006 jako tisk č. 1120). Ve zvláštní části důvodové zprávy [K § 426 - 430 (Hlava II. Vztah ke státům Evropské unie)] se na dané téma uvádí, že: „Ve vztahu ke státům Evropské unie je přímo aplikovatelné nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, ze dne 29. 5. 2000, o úpadkovém řízení. Osnova (v § 426 až 430) na uvedené nařízení odkazuje a řeší i některé dílčí otázky souvisící s jeho použitím.“ Tím, že staví vedle sebe požadavek na neprodlené vyrozumění o „zahájení insolvenčního řízení“ i o „vydání rozhodnutí o úpadku“, akceptuje ustanovení § 430 odst. 1 i v rovině českého insolvenčního práva skutečnost, že ve smyslu unijního práva představovaného článkem 2 písm. e) a f) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo článkem 2 body 7) a 8) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 může být insolvenční (úpadkové) řízení „zahájeno“ i dříve než vydáním rozhodnutí o úpadku (nikoli však vydáním vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení podle § 101 odst. 1 insolvenčního zákona); srov. odstavec [30] výše. Je-li insolvenční (úpadkové) řízení „zahájeno“ podle unijních pravidel dříve než vydáním rozhodnutí o úpadku, pak dává smysl i to, že vyrozumění o takovém zahájení se děje (podle § 430 odst. 2 insolvenčního zákona) tím, že známému věřiteli se zvlášť doručí vyhláška, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení (§ 101 odst. 1 insolvenčního zákona); ta totiž zpravidla obsahuje (jako tomu bylo i u vyhlášky v této insolvenční věci) i informaci o možnosti přihlašovat pohledávky do insolvenčního řízení i před rozhodnutím o úpadku (srov. § 110 odst. 2 insolvenčního zákona). K témuž závěru (ohledně významu § 430 insolvenčního zákona) lze dospět i obrácenou argumentací založenou na tom, že dokud není ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 insolvenční (úpadkové) řízení zahájeno, pak není důvod aplikovat zvláštní pravidla, která mají chránit „známé věřitele“ ve smyslu těchto nařízení právě od okamžiku „zahájení“ ve smyslu unijního práva.

37. U přípustného dovolání přihlíží Nejvyšší soud z úřední povinnosti též k vadám uvedeným v ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř., včetně vad, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Výtkou, podle které odvolací soud nezohlednil (nevypořádal) jeho odvolací argumentaci k tomu, že nebyl vyrozuměn „neprodleně“, dovolatel takovou vadu (nepřezkoumatelnost rozhodnutí) vystihuje. I potud je ovšem napadené rozhodnutí souladné s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, konkrétně se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. [29 Cdo](#)

[2543/2011](#), uveřejněném pod číslem 100/2013 Sb. rozh. obč. V něm Nejvyšší soud vysvětlil, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly - podle obsahu odvolání - na újmu uplatnění práv odvolatele. Obdobně platí, že i když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly - podle obsahu dovolání - na újmu uplatnění práv dovolatele. Poměřováno těmito závěry rozhodnutí odvolacího soudu zjevně nebylo nepřezkoumatelné.

38. K tomu lze dodat, že z ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. [které upravuje náležitosti odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku, platí obdobně pro odůvodnění usnesení, jímž se rozhoduje ve věci samé (§ 169 odst. 4 o. s. ř.) a přiměřeně se prosazuje i pro odůvodnění rozhodnutí vydaných odvolacím soudem (§ 211 o. s. ř.)] ani z práva na spravedlivý proces nelze dovozovat povinnost soudů vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka řízení. Jak opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná. Srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. [III. ÚS 989/08](#), uveřejněný pod číslem 26/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. [III. ÚS 3122/09](#) (rozhodnutí jsou dostupná na webových stránkách Ústavního soudu).

39. Vzhledem k tomu, že vady, k nimž Nejvyšší soud přihlíží z úřední povinnosti, se nepodávají ani ze spisu, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl [§ 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř.].